

Vándorkiállítás az emberi jogokért

Kiállítás az emberi jogokról címmel rendeztek vándorkiállítást a szegedi egyetem Dugonics téri épületének földszinti aulájában. A nemzetközi tárlat Magyarországon csak Szegeden volt látható.

Spanyol, olasz, görög és román egyetemekkel karöltve készített kiállítást a Szegedi Tudományegyetem az emberi jogokról. A tárlaton az érdeklődők az emberi jogok „születésének, fejlődésének” fontosabb állomásait követhették figyelemmel, megismerkedhettek azokkal a filozófusokkal, akik annak idején, a felvilágosodás korában először kezdték emberi jogokról, szabadságjogokról beszélni.

A kiállítás szegedi szervezője Szabó Tibor, a tanárképző főiskolai kar olasz tanszékének vezetője elmondta, az emberi jogok, az emberi méltóság tisztelete egybeforr a sokféleség tiszteletével: Európának a történelme során min-

dig egyik erőssége, ugyanakkor nehezen kezelhető problémája volt a sokféleség állandó jelenléte. A nyelvek, kultúrák különbözősége véres háborúkhöz és prosperitáshoz egyaránt vezetett – úgy tűnik azonban, az utóbbi fél évszázad során sikerült tanulni a történelmi traumákból és az előnyök kerültek előtérbe. Mindezt az uniós tagországok és a belépés előtt állók polgáraiban is tudatosítani kell: erre szolgál az öt ország egy-egy egyeteme által közösen készített kiállítás.

A tanszékvezető hozzátette: az emberi jogok nem érvényesülnek automatikusan, öntevékeny civil szervezetek sokasága működik annak érdekében, hogy érvényt szerezzenek nekik. A tárlaton a szervezők bemutatták a Strasbourghban működő Emberi Jogok Európai Bíróságát, a legismertebb intézményt, amely Európában megpróbálja érvényesíteni az emberi jogokat.

GARAI SZAKÁCS LÁSZLÓ

Németül kaptak vissza az euróból

Az Európai Unió – gyerekszemmel

A szegedi Európai Információs Pontba is ellátogattak a József Attila Általános Iskola és Központi Tagozat angol és német nyelvi szaktáborában résztvevő vásárhelyi gyerekek.

A hódmezővásárhelyi iskola esztendőről esztendőre megszervezi minden tanév végén az angol nyelvű szaktábor, az idén azonban már a német nyelvet is gyakorolhatták a résztvevő gyerekek – tudtuk meg Molnár Ferencné tanárnőtől. Két angol, s egy német nyelvi csoport keretében összesen negyvenegy diák vett részt az iskolaidőn túlmenő, tábori nyelvoktatásban. A téma, amely köré az egyhetes tábor szerveződött: az Európai Unió.

Súlyt helyeztünk arra: játékos keretek között sajátítsák el a gyerekek a kellő EU-s ismereteket, ne keletkezzen bennük olyan érzés, hogy e tábor voltaképpen meghosszabbított iskola – mondja a tanár. A táborban, melyet az Európai Információs Pont, illetve a Dél-alföldi Népművészeti Alkotóház meglátogatása zárt, mindennel megismer-

kedtek a résztvevők, amit az adott korcsoportokon belül az unióról tudni kell, az EU-s himnuszról kezdve az uniós történelmen és a jelenkori intézményrendszeren át magukig a tagállamokig. Persze mindennel angolul és németül.

Valóságos, igazi eurót is láttak a gyerekek, megfoghatták, tanulmányozhatták, ismerkedhettek vele, csak épp el nem költethették. Azaz elkölthették – és visszakapták, ami belőle visszajár –, de csak a táborban eljátszott „bevásárláson” belül. Az uniós országok nemzeti ételeit is elkészítették a gyerekek, a drezdai kalácsból a milánói makaróniig.

Miért jó, ha az új generáció tagjai minél többet tudnak az unióról? Azért, hogy az általa nyújtotta lehetőségekkel minél többen és minél teljesebben tudjanak élni. A tábor megszervezésére „Az unió gyerekszemmel” című pályázat biztosította a szükséges összeget, az iskola sikeres pályamunkája eredményeként.

F. CS.

Magyar–német diákprogram

Jugendstiftung. Ez a neve annak a magyar–német közös kutatási programnak, melynek keretében a szegedi Móra Ferenc Szakközép- és Szakmunkásképző Iskola két német iskolával karöltve kíváncsi diákjai mindennapjaira. Az EU támogatásával Jenából és Mainzából érkeztek vendégek Szegedre.

Sebastian Büschel egyike annak a húsz diáknak, akik Mainzban, illetve Jena-Göschmitzből érkeztek néhány napra Magyarországra. Látogatásának apropója egy új kezdeményezésű kérdőív, melynek segítségével azt vizsgálják, hogy egy adott szakmacsoport tanulói hogyan gondolkodnak az Európai Unión belüli, illetve kívüli ország lakójaként.

Szabóné Virág Katalin, a program szegedi koordinátora elmondta: a Móra Ferenc Szakközép- és Szakmunkásképző Iskola több éves jó kapcsolatban áll a jena-göschmitzi Staatliches Berufsbildendes Schulzentrummal. Velük, illetve a mainzi Berufsbildendeschule Einssal karöltve a fém-

ipari szakma területén tanuló diákokat kérdezték meg az őket érintő legfontosabb témákkal kapcsolatban. A program azért is hasznos, mert a kérdéztől az értékelésig mindent a diákok végeztek.

Szabóné Virág Katalin szerint az igazi tanulsága a kérdőívnek a szakmai attitűd megítélése, illetve az, hogy milyen szemléleti különbségek vannak a magyar és a német tanulók között. „Az egyik legfontosabb kérdéskör az unióhoz való hozzáállásuk volt. A miénk a munkanélküliségtől sem félnek annyira, mint a német diáktársaik, az unióban való munkavállalást is sokkal könnyebbnek és kedvezőbbnek ítélték meg, mint a mainziak vagy a jena-göschmitziek.”

Juhász Richárd – aki tizenegydikes épületgépész-technikus a Móra szakközépiskolában – elmondta, hasznosnak tartotta ezt a programot: – Nagyon sok a kérdés az unióról. Ez jó, mert örülök annak, hogy kíváncsiak a véleményünkre a csatlakozással és a lehetőségekkel kapcsolatban.

G. SZ. L.

Nincs egységes a normarendszer a katonák testnevelésére az EU-ban

Súlyemelésről az ingafutásig

Nincs egységes előírás arra, hogy az uniós országok katonáinak milyen fizikai felméréseken kell keresztülmenniük, de a jó kondíció és felkészültség minden tagállamban kiemelt fontosságú.

Minden uniós országban kiemelt szerepe van a haderő fizikai felkészültségének – derül ki Bincsik István, a Katonai Felderítő Hivatal munkatársának tanulmányából. A szakember, aki a közelmúltban az Európai kihívások című konferencián tartott előadást Szegeden, kiemeli: a katonák állóképességére, testnevelésére viszont nincsenek egységes előírások az EU-ban.

Míg például Belgiumban 2400 méteres síkfutás, úszás, húzózkodás és hanyatt fekvésből felülés szerepel a követelmények közt, Nagy-Britanniában teherrel való futást, felszereléses menetet és súlyemelést is elvárnak a katonáktól, Németországban az állományok ingafutásban is helyt kell állnia.

Hazánkban jelenleg a vizsgált követelmények közül a 3200 méteres síkfutást, a hanyatt fekvésből való felülést és a fekvőtámaszt kéri számon a honvédek-től. Ezt a felmérési rendszert hét évvel ezelőtt egy reprezentatív mintán, kétszáz fős kipróbálták. Akkor derült ki, hogy a nők közül senki, míg a férfiak 6,8 százaléka felelt meg.

A meglehetősen számalmas eredmény – hangsúlyozza a szakember – minden bizonnyal a nem megfelelő állóképességre és erőhiányra volt visszavezethető. De felmerült az a probléma is, hogy vajon a módszer tényleg az mérési-c, ki alkalmas katonának és ki nem. Ezért kidolgoztak egy olyan, úgynevezett korrekciós együtthatót, amely figyelembe

Az uniós nemzetközi tekintélyéhez szükség van az egységes katonai erő kialakítására is. Ezt a célt szolgálja a jó kiképzés.

Illusztráció: Tésik Attila

vette az egyéni alkat sajátosságait, s így 1998-ban a kísérlethez képest lényegesen jobb, 54-79 százalékos közti eredmény született.

A felmérési rendszer azonban végül mégsem vált be, mert a két évvel ezelőtti állapotvizsgálatok

csak néhány százalékos javulást mutattak. Ezért az év elején létrejött egy szakértői bizottság, amelynek célja, hogy új módszert dolgozzon ki.

Ahhoz viszont, hogy az uniónak megfelelő nemzetközi tekintély legyen, szükség van az egy-

séges katonai erő kialakítására is. A több nemzetiségű haderő pedig akkor lehet eredményes, ha egységes elvek alapján képezik ki a katonákat, kondíciójukat pedig közös normarendszerben mérik.

SZ. A. K.

Mi a célja az európai közös erőnek?

Hatvan nap, hatvanezer fős haderő

A sűrűn hangoztatott jó szándék ellenére sok a gond a közös európai védelmi politika megalapozásával, így a konkrét helyzetekben gyorsan bevezethető békefenntartó, válságkezelő alakulatok felállításával, a közös védelmi politika hosszú távú, elvi megalapozásával is.

BRÜSSZEL (MTI)

Az EU már éveken ezelőtt azt tűzte ki célul, hogy képes legyen egy bevetésről szóló döntés meghozatalát követően 60 napon belül egy 60 ezer fős

hadtestet akcióra képes állapotban a válság helyszínére küldeni. Az uniós rendelkezik akkora katonai kapacitással, hogy egyszerre több válság megoldásában is tényező lehessen, de számottevő akadályokat kell elhárítani, jelentős hiányokat pótolni ahhoz, hogy ez a reménybeli közös hadtest gyakorlatilag is bevezethető legyen – állapították meg Brüsszelben, az uniós védelmi miniszterek tanácskozásán.

Am ha az európai gyorshadtest működtetése minden technikai részletben olajozott lesz is, még

mindig több nyitott kérdés marad. Mi a célja az európai közös erőnek? Mi legyen a szerepe Európának a világ stratégiai erőeloszlásában és a transzatlanti viszonyokban?

Párizs többpólusú világra törekszik, amelyben Európa az amerikai hatalmi túlsúlyt ellensúlyozná. Ezzel – bár az iraki háború jogi megalapozottságát illetően még Németország is maradóképpen kiállt Párizs mellett – gyakorlatilag csak Belgium és Luxemburg azonosul fenntartás nélkül. Berlinben a transzatlanti tengely „európai pillérének erősí-

téséről” beszélnek. E ponton Németország egy lépéssel közelebb áll a britek pragmatizmusához, akik azért ellenzik több hatalmi pólus létezését párhuzamosan egymás mellett, mert attól tartanak, hogy ezek nagyon hamar rivális központokká válhatnak, ami számukra – figyelembe véve Washington jelenlegi erőfölényét – nem sok jóval kecsegtet. Ehhez csatlakozik az orosz vezetés is, amely fenn hirdeti: 2003 második felében, az olasz EU-elnökség idején Olaszország egyik fő célja a transzatlanti kapcsolatok erősítése.

Aktív megfigyelő – a csatlakozásig

BUDAPEST (MTI)

Az európai uniós csatlakozásig vétőjoggal nem rendelkező, aktív megfigyelőként vesz részt Magyarország az eurohadtest döntéshozó szervezeteiben, ahová több szakembert is delegált a Magyar Honvédség.

Magyarország uniós csatlakozásáig összesen két magyar szakdiplomata és két katona foglalkozik majd az EU katonai ügyeivel Brüsszelben – nyilatkozta Bali József, a Honvédelmi Minisztérium védelempolitikai helyettes államtitkára. Az aktív megfigyelői státusz azt jelenti, hogy Magyarország javaslatokat fogalmazhat meg, azonban szavazati joga még nincs.

A csatlakozás után az uniós katonai törzsében is kap beosztásokat Magyarország. Várhatóan

három törzstiszt dolgozhat uniós beosztásokban.

Az 50-60 ezer főre tervezett, 2003 végére felálló európai gyorsreakciós erő elsősorban békefenntartásban, humanitárius segítségnyújtásban és katasztrófaelhárítási feladatokban vehet majd részt. A hadtestbe Magyarország idén tavasszal egy gépkocsizó lövészszerű alakulatot és egy Mistral típusú, rövid hatótávolságú léghárító rakétákkal felszerelt szakszert ajánlott fel. Az uniós hadtest felállítását közös alapról finanszírozzák a tagországok, ehhez az államok nemzeti össztermékük arányában járulnak hozzá, azonban jelenleg még nem tudni, hogy Magyarországnak mennyit kell majd fizetnie. Az első európai uniós katonai feladat a macedóniai NATO-misszió vezetésének átvétele.

Az EU szélén

SZOMBATHELY (MTI)

A honvédelmi tárca egy olyan tíz évre szóló tervet dolgoz ki az év végéig, amelyben meghatározzák az egyes honvédelmi alakulatok felépítését és technikai eszközökkel való felszerelését, illetve a katonák élet- és munkakörülményeinek fokozatos javításához szükséges intézkedéseket.

Cél, hogy néhány év múlva a honvédség szervezetében szolgálók elmondhassák, hogy a XXI. századnak megfelelő színvonalon és körülmények között végzik feladatukat – hangsúlyozta Iváncsik Imre, a Honvédelmi Minisztérium politikai államtitkára.

Az Európai Unió tagállamai-

nak biztonságát továbbra is a NATO garantálhatja. Az uniós által létrehozni kívánt 60 ezer fős katonai és 5 ezer fős rendőri egyetegnél az EU periferiáján keletkező válságok kezelésében, a békefenntartásban és a humanitárius feladatok ellátásában lehet szerepe – Iváncsik Imre szerint. Ez Magyarország számára különösen fontos, hiszen a délszláv térségre továbbra is úgy kell tekinteni, mint egy feszültségközpont teli régióra. Magyarország abban érdekelt, hogy az Európai Unió kívüli országokban is biztonság és nyugalom, béke, fejlődő gazdaság és izmosodó demokrácia legyen, és néhány év múlva az Európai Unió tovább bővülhessen.

Az EU-tükör melléklet a Külügyminisztérium támogatásával készült, szerkeszti: Újszászi Ilona